Štev. 234 V Trstu, v sredo 27. avgusta 1913 Letnik XLIII.

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti". — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 40·—, pol leta K 20·—, tri mesece K 10·—, za nedeljsko izdajo za celo leto K 8·—, pol leta K 4·—. Posamezna številka v Trstu in okolici: 10 vinarjev.

EDINOST

Posamezne številke zastarele 20 vin. Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 1·— vin; osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov mm po 30 vin; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—; vsaka nadaljna vrsta K 2·—. Mali oglasi po 6 vin. beseda, najmanj pa 60 vin. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". — Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici sv. Frančiška As. št. 20. Poštnohranilnični račun št. 841.032 Posamezna številka izven Trsta in okolice: 12 vinarjev.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 27. (Kor.) Uradno se javlja:

Na več točkah italijanske fronte topovski boji in patrulni spopadi. Bozen in Gries sta bila zopet cilj sovražnih letalskih napadov, ki pa niso napravili nobene škode.

Na albanskem bojišču so naše zmagovite čete na zasledovanju premaganega sovražnika pridobile južno Fiorija in Berata na prostoru. Tudi na obeh straneh doline Tomorice (pritok gornjega Devolija), kjer so se francoski oddelki trdovratno branili, so bile sovražne postojanke zavzete z naskokom in sovražnik prisiljen k umiku.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 27. (Kor.) Veliki glavni stan javlja:

Zapadno bojišče. — **Armada kraljeviča Ruprehta in generala Boehna: Čez dan težki boji med Arrasom in Sommo. Vzhodno Arrasa je napadel sovražnik na obeh straneh Scarpe. Severno reke so se izjalovili njegovi napadi pred našo črto pri Roeuru. Južno Scarpe so se umaknile naše spredaje čete pred s številnimi oklopnjaki in močne pehote izvršenim sovražnim napadom v smislu ukaza na višine pri Monchyu. Tam je sprejel sovražnika ogenj naše v obrambo pripravljene pehote in artiljerije. Po srditem boju je predrl sovražnik preko črte Monchy—Guemappe. Naš protinapad ga je vrgel zopet nazaj na vzhodne robe teh krajev.**

Ponovno proti Cherisyu izvršeni naval se je razbil pred krajem. Z močno zastavitvijo oklopnjakov je sovražnik nadaljeval svoje napade na obeh straneh Bapauma. Severno Bapauma so bile žarišče boja višine jugozapadno Morya in Beugnatra. Na višinah se je sovražnik po večkratnem brezuspešnem navalu ustavil šele zvečer. Beugnatre je po dolgem boju ostal v naših rokah. Jugozapadno Bapauma se je ustavil sovražnik pri Tilloyu in Martin Puichu. V ostalem so se tu na široki fronti do poznega večera ponavljani napadi sovražnika krvavo razbili. Na uspešni obrambi imajo posebno zaslugo pruske, bavarske in saške čete. Pred in za našo črto leže uničeni sovražni oklopnjaki. Poročnik Spielhoff je uničil s svojim avtomobilskim topom štiri oklopnjake. Južno Martin Puicha je vdrl sovražnik preko Bazentina v Montauban. S protinapadom smo ga zopet vrgli iz Montaubana. Tudi južno tega kraja so se izjalovili sovražni napadi. Naša črta gre sedaj zapadno Tiersa, zapadno Longuevala na Maricourt.

Med Sommo in Oiso je oživelo bojno delovanje le na obeh straneh Avre. Pri krajevnih francoških napadih sta ostala Tresnoi in St. Mard v rokah sovražnika. Severno Aisne smo ujeli pri nekem sunku zapadno Chavignya 100 mož. Sovražni napadi so se tu in severno Baslya razbili izgubljeno.

Prvi generalni kvartirmojster pl. Ludendorff.

BEROLIN, 27. (Kor.) Večerno poročilo: (Op. ured.: Direktno z Dunaja nam dospela brzojavka je popolnoma nerazumljiva).

TURŠKO.

CARIGRAD, 26. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Palestinska fronta: Mestoma zvišano delovanje obojestranskih artiljerij. Ob obali so bile naše postojanke močno obstreljevane; mi smo krepko odgovarjali. Sicer nobenih večjih bojnih dejanj. V noči 25. t. m. so poizkušali sovražni letalci nov napad na Carigrad. Naš obrambni ogenj jim je preprečil prihod nad mesto.

VELIKI BOJI NA ANGLEŠKI FRONTI.

BEROLIN, 27. (Kor.) Wolff poroča: Na obeh straneh ceste Arras—Cambrai so prešle dne 26. t. m. ob 6 zjutraj po silnem bobnajočem ognju in omeglitvi naših črt jako močne sile sovražne pehote s številnimi tanki v napad. Slabejši sprednji oddelki so se umaknili pred sovražnikom med boji na črto Monchy—Guemappe. Tam je sprejel sovražnika naš ogenj. Kjer je prodrl dalje, ga je vrgel naš protinapad zopet nazaj. Novi sovražni napadi, izvršeni zvečer, so se razbili ob vzhodnem robu Monchya in Guemappe. Napad, ki se je razširil opoldne na severni breg Scarpe, je obtičal že v našem ognju. Tudi na obeh stranch Bapauma ob 7 dopoldne zapričeti in z velikim številom tankov izvedeni napad Angležev ni približal njihovemu prebitnemu cilju. Vzhodno Alberta smo s protinapadom sovražniku zopet iztrgali Montauban, ki ga je spočetka zasedel. Izgube Angležev so na vsej bojni fronti zopet težke.

BEROLIN, 27. (Kor.) »Kreuzzeitung« piše k novemu nemškemu obrambnemu uspehu na zapadu: Velika bitka stoji za nas ugodno. Ravno zato, ker napori entente niso samo posledica vojaških, ampak tudi političnih vzrokov, smemo presojati položaj z zaupanjem.

Grmenje topov se sliši v Pariz.

BEROLIN, 27. (Izv.) Glasom pariških listov se grmenje topov s fronte nove zavezniške ofenzive v Parizu dobro sliši.

BERN, 27. (Izv.) Iz Newyorka se poroča, da je sedaj 32 ameriških divizij v Franciji popolnoma pripravljenih za boj. Sploh se vrše na Francoskem velike pregrupacije čet, posebno na ameriški fronti. Pričakovati je, da se prične v kratkem samostojna ameriška ofenziva, predvsem v Vogezih.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko uradno poročilo.

26. avgusta. — Znatno delovanje naših poizvedovalnih oddelkov na vsej fronti. Na asiaški planoti so izvršili angleški in francoski oddelki sunke v sovražne jarke in privedli več ujetnikov. Nadaljne ujetnike, več orožja in municije so privedle naše poizvedovalne patrulje v pasu Grappe in na otokih Piave. Severno Monte Tombe so bile sovražne skupine odbite.

26. avgusta. — Albanska fronta: Sovražnik po dne 24. t. m. doživljenem krvavem neuspehu ni ponovil svojih napadov. Zato so se naše mobilne, v ozemlju Semenija in Osuma operirajoče čete, ne da bi bile nadlegovane, ponoči in čez dan 25. t. m., potem ko so več dni zmagovito zadrževale številno močnejšega sovražnika, umaknile v nove, za obrambo pripravljene postojanke.

Francesko uradno poročilo.

24. avgusta pop. — V ozemlju Lasignya in med Oiso in Aisno ponoči precej živahno topovsko delovanje. Francoske čete so v Lotaringiji na raznih točkah vdrle v sovražne jarke in ujele več mož. Med Ailetto in Aisno smo pri Crecyu ujeli 100 mož. Zapadno Fismesa so ameriške čete na črti Soissons—Reims napredovale za 800 m. Sicer je bil dan miren.

25. avgusta pop. — Severno Roya smo tekom nekega sovražnega sunka ujeli 20 mož. Med Ailetto in Aisno so Francozi izpopolnili svoje postojanke vzhodno Bagneuxa.

Angleško uradno poročilo.

24. avgusta pop. — Ponoči smo v odseku Alberta napredovali in ujeli več mož. Zgodaj zjutraj smo obnovili napad. Od 21. avgusta dalje smo ujeli 14.000 mož in uplenili množino topov. Severozapadno Neuf Berquina smo pognali sovražnika po ostrem boju nazaj. Boji na bojni fronti severno Somme se nadaljujejo brez prestanka. Mi izvršujemo močen pritisk na sovražnika in mu ne privoščimo miru. Kljub prihodu sovražnih ojačenj smo napredovali na vsej napadeni fronti. Avstralci, ki so takoj po polnoči izvršili napad ob severnem bregu Somme, so zavzeli Bray, kjer so napravili mnogo ujetnikov in nato nadaljevali prodiranje z veliko spretnostjo in veliko inicijativo. Na njihovem levem krilu so imele čete iz Londona in vzhodnih grofij nadaljne uspehe in so ujele več sto mož. V središču so čete iz Walesa in severnih grofij prekoračile staro sommsko bojišče z l. 1916 in sicer pri La Boisellu, Ovillersu, Mouquetu, Thiepvalu in Grandcourtu. Kljub močnemu odporu smo zavzeli vse te štiri kraje in ujeli nad 2000 mož. Naše čete se nahajajo sedaj na obeh straneh Thiepvala in prodirajo proti vzhodu. Srditi boji so se vršili pri Miraumontu, kjer se je branil sovražnik z veliko trdovratnostjo. Severno vasi je neka zelanska divizija s silajnim navalom zasedla obrambne črte v gozdu Lompartu in ujela 400 mož. Osvojila tekom nadaljnega prodiranja še Grevillers, Biefvillers in dospela do Avenesa les Bapaume, tik Bapauma. Na krilih tega napada so zasedli Angleži Irles in prodirali potem proti Sapigniesu. Na levi bojni fronti se bojujejo angleške in škotske divizije in garde. Na fronti Mory—Croisilles—Neuville—Vitasse so zavzele St. Leger, Henin sur Cujeuil in grič vzhodno tega kraja. Plena dosedaj še ni mogoče preceniti. Na ostali angleški fronti so se razvili uspešni boji. Severno Scarpe smo zasedli odsek nemške frontne črte vzhodno Fampouxa. Severno prekopa La Bassée smo zavzeli staro angleško fronto pri Givenchyu, vdrli potem v nemško postojanke in dosegli vse cilje.

LONDON, 26. (Kor.) Reuter poroča, da se prodiranje Angležev v odseku Scarpe razteza na fronto nad 4 milje in je doseglo že globočino dveh milj. Monchy le Preux, Guemappe in Wancourt so zavzeti. Glasom neke cenitve znašajo izgube angleške četrte in tretje armade od 21. do 25. avgusta 23.500 mož; v istem času je bilo ujetih okoli 20.000 Nemcev. Po nekem drugem Reuterjevem poročilu se je razširilo novo angleško prodiranje danes zjutraj od Fampouxa ob Scarpi do Neuville Vitassa. Angleži so prispeli do Croisillesa in jugovzhodno Morya.

LONDON, 26. (Kor.) Reuter poroča, da so Angleži zavzeli Cappy in Suzanne južno in severno Somme. Kakor se govori, so dosegli Montauban in gozd Longueval.

Protirevolucijonarni pojavi v Rusiji.

VSTAJA V PETROGRADU.

PETROGRAD, 26. (Kor.) Dne 15. t. m. se je pričela v petrograjskem okraju oborožena vstaja pod vodstvom oficirjev belih gardistov. Spočetka se je upornikom posrečilo, da so zasedli nekaj krajev in pretrgali začasno zvezo z Jamburgom in Gačino. Odrejene so bile takojšnje protiodredbe. Neki iz Jamburga došli oddelek je po srditem boju zasedel postajo Moloskoviči in nadaljeval prodiranje. Beli gardisti so se utrdili v gozdu Volosovu in se hoteli od tamkaj pogajati. Naši oddelki so razorožili protirevolucijonarje.

Vojaški vpoklici sibirske vlade.

Moskva, 26. (Kor.) Vlada v Omsku je odredila mobilizacijo letnikov 1898 in 99.

MOSKVA, 26. (Kor.) Glasom listov je dovolila ententa sibirski vladi nadaljnih 100 milijonov predujma.

Vpoklici buržoazije v Moskvi.

MOSKVA, 26. (Kor.) Z ukazom vojnega komisarijata v Moskvi je bila odrejena mobilizacija buržoaznih letnikov 1913 in 14 in sicer za dela za fronto.

Likvidacija Rusije v Kavkaziji.

MOSKVA, 26. (Izv.) Tukajšnje časopisje poroča, da je prispelo semkaj odposlanstvo Gruzincev, ki ima nalog, da se pogaja s sovjetsko vlado glede likvidacije ruskih državnih naprav v Kavkaziji.

Prodiranje Japoncev v Sibiriji.

BEROLIN, 27. (Izv.) Iz Petrograda se poroča, da je japonski generalni štab prispel v Nikolsk, 200 km severno Vladivostoka.

Amerikanci v Arhangelsku.

AMSTERDAM, 26. (Kor.) »Allgemeen Handelsblad« poroča iz Londona: Tudi Amerikanci so sedaj izkrcali čete v Arhangelsku. V Sibiriji bo poslana mešana kanadska brigada vseh vrst orožja.

Umor carjeviča.

BEROLIN, 27. (Izv.) »Deutsche Tageszeitung« poroča: Morilci carja Nikolaja so se takoj po umoritvi bivšega carja podali k carjeviču in mu naznanili carjevo smrt z besedami: »Usmrtili smo carja. Umorjen je bil pes po pasje.« Carjevič se je pri teh besedah zjokal, nakar ga je neki revolucijonarec umoril s streli iz samokresa.

Vera »novega krščanstva« v Rusiji.

BEROLIN, 27. (Izv.) »Tagblatt« poroča, da je sovjetska vlada izdala naredbo, ki pomeni popoln prevrat v dosedanjih državnih verskih napravah. Pravoslavna in grška vera ste prepovedani in proglašena kot edina prava vera »vera novega krščanstva«.

Sovjetska vlada dovolila izpustitev carjeve družine.

STOCKHOLM, 27. (Izv.) Sovjetska vlada je sprejela vse španske predloge glede preselitve carjeve družine z Rusije in je carico s hčerkami že izpustila iz zaporov.

Roosevelt za popolno zmago.

AMSTERDAM, 26. (Kor.) Reuter poroča iz Springfielda v Illinoisu, da je zahteval Roosevelt v nekem govoru energično nadaljevanje vojne do sijajne, popolne zmage.

Letalski napad na Luksemburg.

BEROLIN, 26. (Kor.) 25. t. m. popoldne je šest ententnih letal plulo nad Luksemburgom. Na kolodvor je bilo vrženi 11 bomb. Povzročena stvarna škoda je majhna. Človeških žrtev ni zaznamovati.

Agitacija v Angliji za šestletno bojkotiranje Nemčije.

BERN, 26. (Kor.) Glasom »Daily Maila« razvija Havelock Wilson mrzlično delovanje, da pripravi pripadnike mornarice in armade k pristopu šestletnega bojkota proti Nemčiji, ki ga je sklenila zveza mornarjev. Vodstva unijonističnih strank so poslala četam v Franciji na stotisoče formularjev za pristopne izjave s pozivom, da naj se ustanovi boljševiških in defaitističnih vplivov prosta politična stranka strokovnih organizacij. Havelock Wilson skuša očividno pridobiti pristašev za nameravano ustanovitev vojaštvu naklonjene delavske stranke, ki so delovala za uničenje Nemčije in se borila proti Hendersonovi stranki, ki stoji na stališču sporazumnega miru. Da se doseže pravo razpoloženje za knock-aut, je zveza mornarjev povabila na ustanovno zborovanje nove stranke dne 2. septembra avstralskega ministrskega predsednika Hughesa za slavnostnega govornika.

ŠPANSKA IN NEMČIJA.

LONDON, 27. (Izv.) »Times« poročajo iz San Sebastiana, da je Nemčija v celem obsegu ugodila zahtevam Španske. Izgube španske trgovinske mornarice da se zamorejo nadomestovati z nemškimi ladjami, ki se nahajajo v španskih pristaniščih.

Vprašanje sklicanja parlamenta.

DUNAJ, 27. (Izv.) Predsednik poslanske zbornice, dr. Gross, se je danes vrnil z dopusta na Dunaj in se posvetoval z ministrskim predsednikom baronom Hussarekom glede predpriprav za jesensko zasedanje poslanske zbornice. Baron Hussarek je sprejel danes načelnika krščansko-socijalne stranke, prelata Hauserja, in mu izjavil, da vztraja vlada na tem, da se za 5. septembra skliče finančni odsek, da reši čimprej davčne predloge. Ako se bo izvršilo to gladko, bo sklicana zbornica še tekom septembra, vendar pa bo to zasedanje posvečeno predvsem davčnim predlogam.

DUNAJ, 27. (Izv.) Finančni minister baron Wimmer bo povabil v kratkem k sebi zastopnike posameznih strank, da jih opozori, da je rešitev davčnih predlog tako v interesu države, kakor tudi prebivalstva.

Czernin namerava zopet izpregovoriti.

DUNAJ, 27. (Izv.) Dne 5. septembra, ob 2 popoldne, bo dunajski župan, dr. Weiskirchner, izročil bivšemu zunanjemu ministru grofu Czerninu diplomo dunajskega častnega meščanstva. Pri tej priliki bo imel grof Czernin velik političen govor.

Pred preobratom na Hrvatskem?

DUNAJ, 27. (Izv.) »Zeit« poroča: Kriza na Hrvatskem je prispela do vrhunca. Odpustitev sedanjega bana, barona Mihalovića, je sklenjena stvar. Za njegovega naslednika je določen bivši ban, baron Ivan Skerlecz.

CESARSKA DVOJICA V DRAŽDANIH.

REICHENAU, 26. (Kor.) Cesar in cesarica sta danes v spremstvu prvega dvornega mojstra grofa Hunyadija, zunanjega ministra grofa Buriana, grofice Clary, grofa Esterhazyja in z običajnim spremstvom odpotovala v Draždane, da posetita saškega kralja. Ta obisk je bil nameravan že lanjsko leto, ko se je podala vladarska dvojica na bavarski in virtemberški dvor, a se ni mogel izvesti, ker se je mudil kralj zunaj dežele. Vladarski dvojici je bilo ležeče na tem, da čimprej posetita saški dvor, saj vežejo obe hiši, zlasti pa cesarja Karla, bližnji sorodstveni odnošaji. Cesar Karel se je namreč v svojih otroških in mladostnih letih ponovno mudil v deželi svojega strička in tudi saški kralj se je ponovno mudil na Dunaju v hiši našega vladarja. Cesar in cesarica ostaneta najbrže en dan na Saškem.

TEŠIN OB LABI, 26. (Kor.) V Tešinu ob Labi sta stopila v dvorni vlak saški poslanik baron Braun in saška častna služba.

DRAŽDANE, 26. (Kor.) Cesar Karel je imenoval saškega kralja za imejitelja pešpolka št. 107, ki obstoja iz Solnogradčanov in Koroščev in se je posebno odlikoval zlasti v bojih na planoti Sedmih občin meseca junija in julija.

Dr. Trumbić v avdijenci pri kralju Viktorju Emanuelu.

BERN, 27. (Izv.) Iz Rima se poroča, da je kralj Viktor Emanuel sprejel predsednika jugoslovanskega odbora, dr. Trumbića, v posebni avdijenci, ki je trajala poldrugo uro.

Italija in Jugoslavija.

MILAN, 27. (Izv.) Prelom med italijanskim zunanjim ministrom Sonninom in voditelji jugoslovanskega gibanja je postal sedaj očividen. »Stampa« ugotavlja, da je duševni oče člankov, ki so bili objavljeni v »Corriere della Sera« proti zunanjemu ministru Sonninu, in v katerih se zahteva Sonninov padec, dr. Trumbić. »Perseveranza« naglaša, da dr. Trumbić sploh nikdar ni priznal londonske pogodbe entente z Italijo.

Masaryk — Balfourju.

KOPENHAGEN, 27. (Izv.) Prof. Masaryk je poslal ministru lordu Balfourju brzojavko, v kateri se imenom Čeho-Slovakov zahvaljuje angleški vladi za priznanje zavezništva in izjavlja, da bodo osvobodeni narodi v tesnem prijateljstvu z Anglijo trajni zavezniki entente in da bodo tvorili krepak jez proti pangermanizmu.

Gnile češplje.

DUNAJ, 27. (Izv.) »Arbeiter Zeitung« poroča, da je bilo treba 56 vagonov češpelj, ki so bile s Češkega na potu na Dunaj, tekom vožnje razložiti in zmetati proč, ker so bile vsled predolge vožnje že gnile.

Kaj je z našimi srednjimi šolami?!

Prejeli smo in objavljamo:

Mesec avgust se bliža svojemu koncu, v treh tednih naj bi se pričel iznova šolski pouk, mi slovenski starši v Trstu pa ne vemo prav čisto nič, kaj bo v prihodnjem šolskem letu s slovensko gimnazijo in slovenskim učiteljiščem v Trstu.

Znano je, da se meseca oktobra zopet otvori slovenska gimnazija v Gorici in ravno tako tudi slovensko učiteljišče. Tržaški slovenski starši, ki smo imeli doslej svoj otroke v zaposlovalnih tečajih slovenske goriške gimnazije in slovenskega učiteljišča v Trstu, smo že tam spomladi z vso resnostjo opozarjali merodajne kroge na veliko nevarnost, ki preti naši, te tečaje pohajajoči mladini v prihodnjem šolskem letu. Sestali smo se na dveh sestankih, šli smo v deputaciji k namestniku, mu natančno pojasnili svoje upravičene zahteve, sploh, storili vse, kar je bilo v naši moči. **Namestnik nam je tedaj slovesno obljubil, da zastavi ves svoj vpliv na visokih in najvišjih mestih, da se ugodi naši upravičeni zahtevi, zagotovil pa nas je obenem z vso odločnostjo, da tudi v slučaju, če bi se jeseni otvorile slovenske srednje šole v Gorici, ostanejo zaposlovalni tečaji v Trstu, da naša mladina ne bo trpela škode.**

Mesec avgust gre h koncu, še tri tedne, in šolski pouk se zopet prične. Vprašamo torej kar najresneje in najodločneje: **Gospod namestnik, kaj je z Vašimi slovesnimi obljubami, kaj je z Vašimi odločnimi zagotovili?!**

Znano nam je, da se je posredovalo pri osrednji vladi na Dunaju glede slovenskih gimnazijskih in učiteljskih zaposlovalnih tečajev v Trstu. Bilo je to meseca julija, toda tedaj od pristojne tržaške oblasti, c. kr. namestništva, še ni bilo tozadevnega predloga pri centralni vladi, dasiravno je bila naša deputacija pri namestniku že 31. majnika, dasiravno je bil gospod namestnik že meseca junija parkrat na Dunaju — obljubil je deputaciji, da bo tudi osebno posredoval pri vladi — in dasiravno bi bilo c. kr. namestništvo menda vendar tekom dveh mesecev lahko podalo svoje predloge centralni vladi. Šele pod konec julija ali v začetku avgusta je baje prispel namestništveni predlog na Dunaj, kjer leži že mesec dni nerešen, menda pozabljen, ker ni nikogar, ki bi se pobrigal za njega rešitev.

Meseca oktobra se otvore slovenske šole v Gorici, in učiteljski zbor obeh zavodov, gimnazije in učiteljišča, je že dobil nalog, da nastopi službovanje v Gorici. Vprašamo torej: **Odkod učiteljske moči za zaposlovalne tečaje v Trstu, ker mora učiteljsko osobje obeh zavodov v Gorico?** V treh tednih ali kvečjemu enem mesecu naj se prične v Trstu pouk v najmanje treh gimnazijskih razredih z najmanje dvema paralelkama — računati je na 200 učencev — in treh oziroma štirih letnikih učiteljišča, **učiteljske moči pa nobene!!** Ali misli namestništvo, če osrednja vlada odobri njegov predlog, v zadnjem hipu stresti iz rokava najmanje 7 učiteljskih moči, ki so neobhodno potrebne za pouk na gimnaziji, in potem še ostale za učiteljiške tečaje? V Gorico morata tudi oba dosedanja voditelja tržaških tečajev. Kako naj se potem prične pouk v Trstu, in kako naj se vrši?

Skrajni čas je pač že, da se zgane namestništvo in stori svojo dolžnost napram nam in naši mladini. Saj vendar ni treba drugega, kot da se nujno urgira pri naučnem ministrstvu rešitev namestništvenega predloga o zaposlovalnih tečajih v Trstu, in to vendar ni tako težko, ko imamo, hvala Bogu, telefonsko zvezo z Dunajem. In prav tako se da tudi povoljno rešiti vprašanje učiteljskega zbora. Obojnim tečajem naj bi bil skupen vodja, seveda mož, ki pozna razmere v Trstu, ne pa kak novinec. Vsaj tri učne moči lahko odstopi slovenska goriška gimnazija, ker jih sama itak ne potrebuje vseh. Ravno tako jih odstopijo lahko dve ali tri ostali goriški zavodi. Pri vojakih je lepo število učnih moči za srednje šole, katere bi bilo treba oprostiti vojaške službe, česar pa se seveda branijo, ker bi tako izgubili dvojne dohodke. Na vse to bi bili morali misliti pri c. kr. namestništvu, če bi jim bilo resno na tem, da se zadovolji naši tako upravičeni zahtevi srednješolske izobrazbe za našo mladino v njenem materinem jeziku.

Okoli dvesto naših slovenskih otrok, med njimi nad polovico takšnih, ki so bili že eno ali dve leti v slovenskih zaposlovalnih tečajih, pričakuje s strahom, kaj bo v prihodnjem šolskem letu, ali bodo mogli nadaljevati nauke, in ravno toliko slovenskih staršev z najupravičenejšo nejevoljo in ogorčenjem gleda, kako poklicane oblasti ne store ničesar, da bi se zadovoljilo njihovi zakoniti zahtevi. **Trpeli in žrtvovali smo več, kot je kjerkoli drugje tam gori trpelo in žrtvovalo prebivalstvo, mirno smo prenašali in prenašamo vedno večje pomanjkanje, stisko in glad; toda da bi poleg vsega tega še naša uboga mladina končno ostala na cesti brez šolskega pouka, da bi ji odvzeli še ta borni košček duševnega kruha, ki so ga ji nudili zaposlovalni tečaji goriških slovenskih srednjih šol, ne, tega pa ne!** Če je dovolj sredstev in moči za razna trutnovska okrožna sodišča, če je sredstev in moči za nepotrebna okrožna glavarstva, če je denarja za nemško gimnazijo v Opatiji, za nemške ljudske šole v naših krajih, kjer ne najdeš niti z lučjo ob belem dnevu niti enega Nemca: zahtevamo tudi mi zase in za svojo mladino pravico, zakonito pravico, zahtevamo naših šol, takoj, nemudoma!

Dovolj nam je sladkih besedi in lepih obljub! Saj nismo slepi, da ne bi videli, kaj se dogaja okoli nas, da ne bi bili izgubili vse vere vanje in da ne bi si, prisiljeni po dosedanjih izkušnjah, morali ustvarjati svojega posebnega mnenja o tistih, ki so nam jih podajali. **Hočemo dejanj, hočemo svojo pravico! Dajte nam jo; ali pa ne zahtevajte od nas naših dolžnosti: pa si jo ustvarimo sami!**

Našemu političnemu društvu in gospodu državnemu poslancu najnujneje priporočamo, da se z vso vnemo nemudoma zavzamejo za to prevažno stvar.

Slovenski starši.

PODLISTEK.

Pustolovčevi zapiski.

Roman. Iz francoskega prevedel A. R.

Raphael, ki je tvegal svoje življenje, se odrekel nagradi pri dirki in svojega lepega konja ugonobil, da bi prinesel Matildi cvetice, ki si jih je zaželela, je s tem izvršil mojstrski čin, ki devetkrat med desetimi prinese zmago.

Vojvodinjin pogled je pač tudi odkril Raphaelu, da je zmagal in da mu je le treba hoteti, da svojo zmago izrabi do skrajnih posledic. Med njim in srečo je bilo torej le še vprašanje časa, in ta čarobna bodočnost ga je naravnost omamljala in opijanjala. Pozabil je vse, ono nesrečno menico in miss Ofelijo. Videl je v sebi edino le bodočega ljubimca vojvodinje de Latour du Pic.

* * *

Bila je ena popolnoči, in mir in tišina sta vladala v vojvodovi palači. V vojvodinjini spalnici je gorela samo luč v alabastrovi nočni svetiljki, in čuti ni bilo drugega kot glasno, neredno dihanje Matildino. Nenadoma pa se je Matilda vsedla na postelji in razgrnila zastor. Prisluškovala je nekaj časa. Ostalo je vse tiho. Tedaj pa je hitro odgrnila odejo, ki je pokrivala njeno lepo telo, in stopila s svojimi malimi belimi nožicami na svilnato mehko preprogo. Nato si je ogrnila velik indijski šal in se zavila vanj. Nateknila si je potem ljubke papuče, užgala ob nočni svetiljki svečo, ki jo je vzela z leve. Neslišno je odprla nato vrata toaletne sobe in stopila vun na stopnice, ki so vodile odtod v pritličje. Tako je prišla v oni del poslopja, kjer so se nahajali hlevi in kolarnice. Stopila je v kolarnico, k vozu, v katerem je prisostvovala dirki. Privzdignila je blazino in vzela izpod nje šopek, ki ga je bila skrila tamkaj. Ko se je zgodilo to, se je vrnila v spalnico in se zopet vlegla, poljubljajoč cvetlice.

* * *

Drugi dan, ob navadni uri, je prišel Raphael k vojvodinji. Našel jo je napol ležečo na divanu, bledo in trudno od razburjenja in neprespane noči, na nizek stol.

zlasti pa od ljubavnega koprnenja, ki se neodoljivo polašča žensk, ko se bliža njih padec.

Raphael je prišel s trdnim sklepom, da bo drzen in podjeten in da na vsak način dovede do razvoja svoje ljubezni.

Toda kakor je lahka drznost napram ženskam, katere moški ljubi samo malo in jih ne spoštuje, ravno tako pa je nemogoča napram ženski, katero človek resnično ljubi in spoštuje.

Komaj je prišel Raphael k Matildi, je bil že zopet bojazljiv, in ravno ta bojazljivost mladega, žarečega srca je bila tudi ena onih nenavadnih dražesti resnične ljubezni.

Matilda mu je podala roko, katero ji je poljubil, in v tem dozdevno tako nedolžnem poljubu sta oba že čutila nebeško blaženost.

V blaženem razkošju je podrhtevala mlada gospa in to razkošje je omamljalo Raphaela. Oči so se mu širile in ustnice se mu skoraj niso mogle ločiti od njene roke.

Vsedel se je k Matildi, skoraj k njenim nogam,

Ob petdesetletnici češke deklaracije.

Dne 22. avgusta leta 1868. so podali češki poslanci v deželnem zboru kraljestva Češkega zgodovinsko znamenito deklaracijo, ki je danes temelj sedanje češke politike vseh združenih čeških strank. — Bila je to slovesna izjava proti politiki, ki krati češkemu narodu enakopravnost. V protest so izjavili češki poslanci, da ne bodo sodelovali v deželnem zboru. Deklaracija je bila dokument neizmerne važnosti: začetnica je bila velikega političnega boja — boja, ki danes stopa v najvažnejši in odločilen štadij.

Izvrševalni odbor češke državnopravne demokracije je priredil povodom tega jubileja slavnostno sejo. Resolucija slavi spomin deklarantov in njihov narodni ponos, izjavlja, da bodo Čehi vztrajali na njihovih poteh ter da se nič ne strašijo tega, kar danes Dunaj ukrepa proti njim. Ne strašijo jih grožnje in ne vdajajo se vabljivim zavajanjem. »V času svetovno zgodovinskega boja **za** svobodo zatiranih narodov **ne vstopamo v pogajanja radi federalizacije države, katere vlada temelji na srednjeveškem principu imperijalizma in militarizma. Ob obletnici češke deklaracije iz leta 1868. izjavljamo slovesno, da si izvojujemo svojo samostojno in neodvisno češko-slovaško državo, sestavljeno iz Češke, Moravske, Šlezije in ogrske Slovaške.**«

Naslednja izjava protestira proti oktrojem, izrekajoč pa obenem uverjenje, da po končni likvidaciji vojne izginejo vsi ti in eventualni nadalnji oktroji, in zahteva nove volitve v deželni zbor.

Deklaracija iz leta 1868. je napravila velik vtis tudi na nasprotnike, ki pa je prihajal do izraza v zasramovanju in smešenju deklarantov in njihove deklaracije. — (Od deklarantov sta le še dva živa: član gosposke zbornice, tajni svetnik dr. Karel Matuš in Otokar Zeithammer). Pa tudi na slovanskih straneh je bilo dvomljivcev in dvomov. Danes pa je neoporečno dejstvo, da čin iz leta 1868. daje granitno etično podlago današnji češki politiki, ki smo spojeni žnjo tudi mi Jugoslovani. »Narodni politika« pravi, da so samozavestni češki politiki pred polstoletjem s tem, da niso hoteli nič kupiti za ceno znamenitih privolitev in rajši niso demonstrativno nič sprejeli, izvršili velik moralen čin za nas bodoče. Dali so zgled, ki je — kakor danes vidimo — donašal sadove. Dalje so nam zgled moči in pravega narodnega ponosa. Obvezali so nas, da smo zvesti starim idealom in tradicijam slavnega naroda. In odprli so vsemu češkemu narodu pot do trdnega, jasno naglašenega programa državnopravne in narodne smeri — program doslednega in hrabrega boja proti krivičnim vladnim poželjenjem, boja, ki na častitih poteh stremi po vzvišenem državnopravnem idealu. In to je bilo in je — zaključuje »Narodni politika« slednjič največja zasluga naše veleponembne jubilejske izjave čeških deklarantov!

Razne politične vesti.

Italija in Jugoslovani. Po poročilih iz Lugana se v Italiji strastno nadaljuje v javnosti razprava o politiki ministra zunanjih stvari, Sonnina, napram Jugoslovanom. Tako poudarja »Corriere della Sera«, da je Italija vsled Sonninove politike doživela velik neuspeh v Ameriki, kjer da vlada veliko nezaupanje proti italijanskemu imperijalizmu, ki se odrevenelo drži londonske pogodbe. »Corriere« trdi, da se zaradi Sonninove politike sedaj s strani zaveznikov zanemarja italijanska fronta, dočim sta bila Lloyd George in Bissolati mnenja, da naj bi se s piavske fronte izvršil glavni sunek proti osrednjima vlastima. Sonnino da je ogrozil ameriške simpatije napram Italiji tudi za čas po vojni. Da, zgoditi bi se celo moglo, da bi Wilson smatral za resne načrte o preosnovi Avstrije na federativni podlagi. — Ravno tako izraža rimski dopisnik turinske »Stampe« bojazen, da bi mogli Hussarekovi načrti za preosnovo Avstrije v federativnem smislu učinkovati na znotraj in na zunaj. Splošno pa izhaja iz italijanskega časopisja, da obstoje med ministrskim predsednikom Orlandom in ministrom za zunanje stvari, Sonninom, nasprotja in pa da je javno mnenje po vsej Italiji zelo razburjeno.

Nemškonacijonalne skrbi. Torkova »Tagespost« toži v uvodniku, da se je v zadnjem času politični položaj v Avstriji bistveno izpremenil. Nemški socijalni demokratje da so se odrekli brnskemu programu in se na ves glas izrekli za federacijo države. Izprememba položaja komaj mesec dni po proglasitvi nemškega kurza mora imeti svoj vzrok v tem, da so odločilni krogi izpremenili svoje nazore. Nemci da so sicer dobili trutnovsko okrožno sodišče in s 1. septembrom se baje tudi razdeli češka upravna komisija v nemško in češko, toda vse to nikakor ne jamči, da ne bi se za kulisami delalo na federacijo države. »Cela vrsta pametno in mirno mislečih ljudi smatra to za popolnoma gotovo in meni, da je enotna država že odpravljena. Nemške meščanske stranke k temu stvarnemu položaju še niso zavzele stališča, kar pa bodo morale storiti, ker se s tem, da se zanika, vprašanje ne spravlja s sveta. Poljaki vztrajajo na misli o svoji enotni državi, negotova je pri njih le oblika priključitve. Čeho-Slovaki enako in Jugoslovani ne zaostajajo. Da, ravno na jugu je rovarjenje najhujše. Kongres v Ljubljani je sicer pokazal to, a razkril pa ni vsega. Slovenska agitacija gre naprej svojo radikalno pot in si je v tajnem glasovanju zaprisegla dve tretjini duhovščine in samo ena tretjina še omahuje med Avstrijo kot državo ter državno idejo **škofa Jegliča in kaplana dr. Korošca«. V razmere sudetskih dežela se člankar noče vtikati, »toda jug je naše vprašanje, je vprašanje države, Nemcev in vse srednje Evrope.** More se, če se hoče, govoriti o hrvatski državi, ki se tiče Ogrske, s katero simpatizirajo tudi Nemci, **nikdar pa ne o jugoslov. z vključitvijo Slovencev,** ki bi Trst odrezala od srednje Evrope in vseh njenih narodov. Tu mora tudi za one, katerim se zdi mogoča federativna država, prenehati vsaka razprava.« Člankar meni, da se že v oktobrskem zasedanju parlamenta pokaže, kdo bo za enotno, kdo za federativno državno obliko. — Nemških nacijonalcev postaja strah pred federacijo in — jugoslovanskim vprašanjem, ki je celo tudi zanje postalo vprašanje države, Nemčije in vse srednje Evrope!

Španska poslanica Nemčiji. V Madridu so bili objavljeni sledeči uradni podatki o zadnji seji španskega ministrskega sveta: »Vlada se je na svojih zadnjih sejah bavila predvsem z mednarodnim položajem. Vsled podvodniške vojne je bilo potopljenih mnogo španskih ladij, katerih tonaža znaša 20% španske trgovske mornarice. Število ponesrečenih mornarjev presega 100, ne gledé na jako znatno število ranjenih. Položaj je postal še bolj kritičen vsled dejstva, da so bile v zadnjem času od vlade rekvirirane ladje z nujno potrebnim blagom torpedirane brez vsakega najmanjšega vzroka. Težkoče španske plovbe postajajo vedno večje, interesi Španske močno ogrožni. Vlada je zato mnenja, da bo treba nemško vlado prijateljski opozoriti, da bo prisiljena, da nadomesti potopljeno tonažo z nemškimi ladjami, zaseidranimi v španskih pristaniščih, kar pa nikakor še ne bi pomenilo končne zaplembe. Bila bi to le začasna rešitev, ki bi se morala pozneje urediti na mirovnih pogajanjih. Sklep vlade, da zasigura Španski za njen obstoj neobhodno potrebno tonažo, pa sicer čisto nič ne izpreminja na trdnem načelu španske nevtralnosti.

Vojni minister Stein o vojaškem položaju! Nemški vojni minister pl. Stein se je izrazil te dni o vojnem položaju sledeče: Pri nas se žalibog vse preveč govori o izgubljenem ozemlju, kar dejanski ne prihaja toliko v poštev. Kar je važno, je to, da sovražnik kljub svoji premoči v dolgih mesecih in težkih borbah ni mogel doseči niti tega, kar smo dosegli mi v par dneh. Res je, naše zadnje operacije nam niso prinesle uspeha, ki smo ga pričakovali. Doživeli smo, priznajmo odkrito, celo poraz. Na fronti se že vnaprej računa s tem, da zamorejo nastopiti tudi neuspehi. To je resen opomin, ki nam priča, da vojna še ni končana in da moramo napeti vse sile, ako hočemo izvojevati srečen izid. V dosego tega namena pa je potrebna močna in enotna volja vsega naroda. — Kdor podpira vplive, ki delujejo razkrajalno in zamorejo oslabiti voljo našega naroda za zmagovito končanje boja za obstanek, ta greši na strani domovine. Sedaj gre za to, da odbijemo sovražne napade in varčujemo z lastnimi silami! Mi vojaki ostanemo mnogo mirnejši, kakor pa oni, ki opazujejo dogodke od daleč. Iz daljave se vidi namreč slika položaja na fronti čisto drugače, precej pokvarjena in popačena in razni brezglavi ljudje povzročajo zmešnjavo in malodušnost, za kar pravzaprav ni nobenega povoda.

Prodaja kuriva.

Ogljе. 50 kg na rdeče izkaznice. — Razdeljevanje 20. avgusta. — Cena 80 vinarjev za kg.

Staro mesto: 1—1000 (27) Lazz. vecchio 17. — **Novo mesto:** 1—2071 (28) S. Francesco 2. — **Nova mitnica:** 1001—2000 (28) Acque 20. — **Stara mitnica:** 2001—2200 (28) Madonnina 24, 2201—3000 (28) Paduina 13. — **Sv. Jakob:** 3501—4000 (19) P. Diacono 6, 4001—4200 (19) S. Marco 16. — **Sv. M. M. Zg.:** 201—600 (13) Concordia 17.

Koks. 10 kg na modre izkaznice. Cena K 2'70 za 10 kilogramov.

Novo mesto: 527—787 (44) S. Francesco 2, 1—526 (45) S. Francesco 2. — **Stara mitnica:** 1201—1320 (52) Madonnina 24, 1321—1570 (52) Media 52. — **Nova mitnica:** 1—802 (60) Acque 20. — **Sv. Jakob:** 201—300 (1) S. Marco 16, 301—500 (1) P. Diacono 6. — **Sv. M. M. Zg.:** 1—200 (40) Concordia 7.

• • •

PETROLEJSKE IZKAZNICE.

One osebe, ki so iz tehtnih vzrokov (zaradi bolezni, odsotnosti itd.) svoječasno zamudile izdajo petrolejskih izkaznic, dobe naknadno petrolejske izkaznice. V ta namen naj se v četrtek, 29., in petek, 30. t. m., od 8 zjutraj do 2 pop. pri poslovalnici za kurivo v ul. nadvojvode Josipa št. 4, zglase glavarji domačih gospodarstev oz. njihovi namestniki mestnega okraja Sv. Vid in sicer iz naslednjih ulic: Cereria, Tigor, della Rotonda, Galleija, dell' Officina, Vettor Carpaccio, Bellosguardo, Alice, de Fin, Seganini, P. Besenghi, del Bastione, A. Hofer, Ettore Daurant, F. Hermet, Rampa, F. Tosti, Tor. S. Lorenzo, F. Zamboni, Schiaparelli, della Valle, Piazza della valle, S. Vito, vicolo S. Vito, vicolo del Calafai, vicolo delle Bombe, ul. G. R. Carli, Navali, Samuele Romanin, Calvola, viale G. Tartini, Montecucco (lihe številke) S. Marco (lihe številke od 27 do 41) G. Muzio, vicolo delle ville, Meucci, Denza, del Lloyd, S. Michele (lihe številke) Fontanone (lihe številke), E. De Amicis, vicolo dell' officina, A. Manunzio. Izkazati se je treba z izkaznico za živila in za kurivo.

Domače vesti.

Odborova seja političnega društva »Edinosti« se bo vršila **danes, 28. t. m.,** ob 3½ pop. v društvenih prostorih v ul. sv. Frančiška št. 20 I. Odborniki in namestniki naj se seje udeleže točno in polnoštevilno. — Predsednik.

Slovenska realna gimnazija. Tržaški namestnik je svoječasno odposlanstvu tržaških slovenskih staršev, ki se je proti koncu meseca majnika letošnjega leta, pod vodstvom državnega poslanca dr. Otokarja Rybáře, oglasila pri njem zaradi slovenskega srednješolskega pouka v Trstu, kar najslovesneje obljubil, da tudi v slučaju, če se s prihodnjim šolskim letom slovenska gimnazija in slovensko učiteljišče zopet otvorita v Gorici, ostanejo zaposlovalni tečaji v Trstu, da se tako omogoči tržaški slovenski mladini srednješolska izobrazba v njenem materinem jeziku. Upamo, da ta tako odločno izrečena namestnikova obljuba ni ena tistih, katerih uresničenja naj bi čakali do sodnjega dne, in zato tudi opozarjamo merodajne kroge, da je skrajni čas, da se resno misli na tako organizacijo slovenskih gimnazijskih zaposlovalnih tečajev v Trstu, da bo odgovarjala dejanskim tržaškim razmeram in potrebam. Že večkrat smo poudarjali, da je za Trst, za naše razmere in potrebe primerna edino le realna gimnazija, katera nudi mladini podlago za praktične poklice. Zaposlovalni tečaji goriške slovenske gimnazije v Trstu so dospeli do tretjega razreda, kjer nastopa bistvena razlika v učnem načrtu med realno in humanistično gimnazijo. Treba se je torej sedaj definitivno odločiti, in odločitev po našem mnenju, za katero vemo, da je tudi mnenje vseh interesirancev, ne more biti drugačna kot — **realna gimnazija.** Pozivamo pa merodajne činitelje, da naj nikari ne odlašajo, da naj nikari ne zavlačujejo stvari, kajti najdalje v enem mesecu je vendar že treba začeti s poukom. **Pred gospoda namestnika, kateremu mora biti kot možu na tako visokem upravnem mestu pač vse ležeče na tem, da se njegove obljube in zagotovitve smatrajo za resne, stopa sedaj pač neizogibna dolžnost, da izpolni, kar je obljubil in zagotovil!**

Tržaška cenzura je v zadnjih časih — menda odkar je dr. Seidler proglasil svoj nemški kurz — postala naravnost neznosna. Črta se vsevprek, brez najmanjšega, tudi le za pičico utemeljenega razloga, in vsa ta črtanja krijejo potem oziri na »oškodovanje interesov vojevanja in vnanje politike«. Radovedni smo res, kaj so neki imela v včerajšnji »Edinosti« črtana izvajanja k štiridesetletnici zasedenja Bosne opraviti z vojevanjem in vnanjo politiko, da nam jih je cenzor tako lepo posnel, in radovedni smo še tembolj, ker nikakor ne moremo umeti, da ista izvajanja niso bila prav čisto nič nevarna za — mariborskega cenzorja, kajti posneli smo jih dobesedno po mariborski »Straži«. Iz tega, kakor tudi že tolikokrat navajanih enakih dejstev moremo le sklepati, da tržaška cenzura ali nima pojma o svojih nalogah, ali pa da črta in črta, češ, naj trpi list, samo da je naša lastna koža cela. In tako se dela z listom, katerega vse mogoče oblasti izrabljajo s svojimi uradnimi objavami bolj kot sami uradni list! Menda v zahvalo za tlako, ki jim jo dela!

Denuncijanti v krščansko-socijalni »Reichspost« so se sedaj spravili tudi na nas tržaške Slovence in prav posebej na naš list. Ponedeljkova »Reichspost« objavlja namreč naslednji, iz Trsta datirani, a kakor se nam vse zdi, na ljubljanskem »Reichspostnem« gnojišču, odkoder je predkratkim enak »novičarski« gnoj brizgnil po nas, zrastli cvet denuncijantske podlosti: »Odkar je »Piccolo« nečastno končal, nima italijanska irredenta nobenega lista več v Trstu. V tej zadregi ji je priskočila na pomoč slovenska »Edinost«, ki objavlja tudi italijanske članke in je torej postala dvojezična. V teh člankih se dela razpoloženje za najožje skupno delovanje Lahov in Slovencev z izrecno ostjo proti »nemškemu tujemu gospodstvu«. V članku, ki je bil objavljen 18. avgusta, torej takoj po ljubljanskem zborovanju, se Italijani in Slovenci pozivajo na skupen boj, da si pribore »svobodo in neodvisnost«. V Ljubljani se je vendar sklenilo, da se od Gdanskega do Trsta ustvari sklenjena politična celota. Iz tega ozemlja naj bi se pač odpravili Nemci, nasprotno pa naj bi se ljubeznivo priključili Italijani, ki so v vojni z nami. Blazno je to, toda je metoda v tej blaznosti. Je pač združenje vseh avstrijski državni misli nasprotujočih elementov.« — Vsa čast, nemški krščansko-socijalni ovaduh ne bi bil mogel bolje opraviti svojega nesramnega posla. Čudimo se le, da še ni kar naravnost pozval vseh državnih pravdnikov, sodišč in rabljev na nas, da bi nas obesili na prvi kol zaradi vnebokričeče veleizdaje, zagrešene s propagando za mir med dvema narodoma v njihovi skupni hiši. No, naj se le potolaži »Reichspost« in naj le denuncira, kolikor hoče: mi ostanemo taki veleizdajalci, kakor smo bili! Našim Italijanom pa prav posebno priporočamo oni stavek, kjer govori nemški list o »Italijanih, ki so v vojni z nami (Nemci).« Morda jim pride prav, ko jih bodo kedaj Nemci zopet vabili k sebi.

Pametna beseda. Splitska »Nova Doba«, v resnici resen in trezen list, se bavi z rovanjem glasila hrvatsko-srbske koalicije, »Hrvatske Riječi«, proti narodnemu zedinjenju vseh Jugoslovanov in pravi: »Nam se zdi, da je dolžnost vsakega pametnega človeka v očigled velikim dogodkom, ki morejo nastati, da dela na to, da se vsaj zmanjša ona zmešnjava, v kateri more danes n. pr. v samem Zagrebu obstajati šest političnih skupin, brez koalicije, ki zavzemajo napram splošnemu narodnemu vprašanju v glavnem enako stališče, a med seboj nimajo niti vodje niti sporazuma. V Zagrebu je sedem dnevnikov, ki se »bore« za državo Slovencev, Hrvatov in Srbov, toda če pride jutri komisarijat in nastanejo preganjanja, ni niti ene organizacije, nikakršnega fonda, da bi se vzdržalo prodno časopisje, da bi se zavarovale narodne žrtve itd. Koalicija noče sodelovati v narodni koncentraciji. Imela bo za to svoje razloge, kateri so mogoče tudi dobri. Ali kaj je na poti koaliciji, da se koncentrirajo druge skupine? Zakaj je začutila potrebo, da gre še korak dalje? Svoječasno ni hotela v koncentracijo, ne oficijelno in ne neoficijelno, danes bi pa rada preprečila delo drugih skupin, ki se hočejo združiti.« »Nova Doba« smatra koalicijo za iskreno rodoljubno in globoko narodno ter obžaluje, da ji mora izrekati grajo. Mislimo, da se strinja žnjo vse, kar pošteno misli in čuti jugoslovanski.

C. kr. slovenska državna gimnazija v Gorici se zopet otvori z oktobrom t. l. Učenci, kateri nameravajo vstopiti v ta zavod, naj to na dopisnici javijo ravnateljstvu tekom meseca septembra.

Odlikovanje. Finančni svetnik finančnega ravnateljstva v Trstu, Ernest **Piber,** je bil povodom zaprošene stalne upokojitve odlikovan z viteškim križcem Fran Josipovega reda.

C. kr. obrtno nadzorništvo se je preselilo iz dosedanjih prostorov v ul. Molino piccolo št. 7 v ul. S. Lazzaro št. 4 (Greinitzeva hiša). Telefonska številka je slej ko prej 23—67.

Okrožno sodišče v Puli, premeščeno tjakaj iz Rovinja, se je včeraj otvorilo brez vsake slovesnosti.

Nove poštne znamke. Uradna »Wiener Zeitung« objavlja naredbo trgovinskega ministra o izdaji novih poštnih znamk.

Prošnje za oprostitev. Finančno ministrstvo je izdalo odlok, po katerem morajo posamezniki, ki prosijo za oprostitev črnovojniškega službovanja, za podaljšanje oprostitve ali za dovolitev čakalnega roka, kolkovati prošnje z 2 K za vsako polo.

Poziv materam! Podpisani vabim tem potom vse one matere, ki so poslale v torek, 20. tek. mes., svoje otroke na prehrano v Črnomelj in v Metliko, da gotovo pridejo danes, 28. t. m., ob 4 popoldne v prostore slovenske ljudske šole na Acquedottu, da jim ob tej priliki sporočim, kako so bili njihovi otroci sprejeti v Ljubljani, v Črnomlju in v Metliki. Obenem naznanim materam natančni naslov gospodarjev, pri katerih so njihovi otroci na prehrani in kako se počutijo otroci v naši bogati in gostoljubni Dolenjski. — Nande Starec, učitelj-spremljevalec otrok.

Odhod ogrskih otrok iz Portorose in Izole. Dne 25. in 26. t. m. se je z dvema posebnima parnikoma in dvema posebnima vlakoma odpeljalo prvih 1400 ogrskih otrok zopet nazaj v Budimpešto.

V nedeljo, 1. septembra, proslavi rojanski »Sokol« svojo desetletnico s telovadnim nastopom, ki se prične točno ob 5 popoldne v gledališki dvorani Narodnega doma v Trstu. Ker mu je namen tako plemenit, in sicer za novo šolo pri Sv. Vidu, upamo, da napolni naše narodno občinstvo dvorano do zadnjega kotička. Vstopnice in sedeži se dobivajo od danes naprej pri vratarici Narodnega doma, gospe Bičkovi.

Vojaški pogreb. V tukajšnji rezervni bolnišnici jičinski je 26. t. m. umrl pešec domobranskega pešpolka št. 5, Anton **Kralj,** rojen leta 1875. v Trebčah. Pogreb se bo vršil danes, 28. t. m., ob 4 popoldne iz garnizijske bolnišnice št. 9 (ul. Fabio Severo) na vojaško pokopališče.

Malarija v Trstu. Mestni fizikat sporoča: Z ozirom na članek, ki je pred nekaterimi dnevi izšel v nekem tukajšnjem listu, v katerem se je govorilo o epidemičnem nastopanju malarije v Trstu, se ugotavlja, da se zadnje tedne prijavljeni slučaji malarije nanašajo na slučaje, v katerih se je bolezen zanesla v Trst od zunaj, iz Furlanije, Albanije itd. V enem samem slučaju se je bolezen nalezla v Trstu (Barkovlje). Zato ni povoda, da bi se govorilo o epidemičnem nastopanju malarije v Trstu.

Vojno - pomožni urad političnega društva »Edinosti« posluje v prostorih »Tržaškega podpornega in bralnega društva« v ulici Carintia št. 39, I. nad., na levo, in sicer, izvzemši nedelje in praznike, vsak dan od 9 in pol dop. do 12 in pol pop. Ob tem času je urad na razpolago strankam za vsakovrstna pojasnila in sestavljanje vlog v vojnoeskrbnih in raznih drugih zadevah. V slučajih potrebe bo poslujoči uradnik za stranke tudi osebno posredoval na pristojnih mestih

V vzhodni Galiciji poslujejo zopet poštni uradi: Ihrowica in Pyszkowce za pisemsko pošto, Brody 1 za promet s vrednostnimi pismi, Drohobycz 2 za pisemskopošlni in denarni promet ter za promet z vrednostnimi pismi in z zavitki, Kasperowce in Lesznlow za denarni promet, Maksymowka in Skarlat za denarni promet in za promet z zavitki, Mizun Stary za denarni promet in za promet z vrednostnimi pismi in zavitki in Przemyslany za zasebni brzojavni promet.

MALI OGLASI

se računajo po 6 vin. beseda. — Debelo tiskane besede se računajo dvojno. — Najmanjša pristojbina znaša 60 vinarjev.

Kupujem mravljinčja jajca, molje, vsakovrstne ptice, kokoši, konce, indijske prasičke, gosi in race. Mahorsič, ulica Poste štev. 12, dvorišče. 2635

Tvrdka Theodor Korn, ulica Miramar št. 71. išče več kleparskih delavcev za razne poprave na progi Trst-Gorica. Plačilo po dogovoru. 2632

Vdovec z otroki in posestnik želi znanja v svrho ženitve z vdovo ali priletno gospodično brez otrok. Pismene ponudbe na Inser. oddelek Edinosti pod „Tajnost“. 2634

Štokova knjigarna sprejme takoj gospodično, ki bi imela veselje do knjigarne in pozna slovensko literaturo. 2637

Iščemo delavce in delavke za sekanje in zbiranje drv nad Sv. Ivanom. Pojasnila ulica Acquedotto 45, gostilna „Ai due fratelli.“ 2624

Mlin je na prodaj v Lakotišču pri Boljuncu. Več pove Ivan Kraljič v Boljuncu št. 159. 2631

Sode od piva in vina kupuje Hotel Balkan, Piazza Caserma. 2592

Dober hrušev mošt na drobno in debelo se dobi pri Rudolfu Malalanu na Opčinah 386.

Odda se meblirana soba s prostim vhodom. Ulica Commerciale 14, I. B 19

Instruktor se išče za matematiko IV. realne gimnazije. Naslov: Barkovlje Bovedo 278. 2608

Adolf Nagel ul. Squero nuovo 3, kupuje in prodaja vreče vsake vrste, vinske, oljnate in petrolejske sode ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah. Išče kupce in se dobro plača. - 2589

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 40

V veliki zalogi platnenih čevljev iz cevine
„AL POPOLO“
v Trstu ul. S. Sebastiano št. 6
se prodajajo
platneni čevlji s podplati iz cevine z vanjatimi podplatnimi nabitki. Prevzemajo se naročila po meri in izvršujejo v dveh ali treh dneh tudi če naročnik preskrbi platno.
Specijaliteta: mazilo za čevlje. Gumijevi podplatniki
Trst, ul. S. Sebastiano št. 6
„AL POPOLO“

Dobroznana urarna in zlatarna
A. POVH v Trstu, Trg stare mitnice štev. 3.
Bogata zaloga vsakovrstnih ur ter raznih zlatenin.

Zlatarnica G. Pino

v Trstu se je preselila na Corso št. 15
v bivšo zlatarnico G. Zercowitz & Figlio.
Velika izbera srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd.
Cene zmerne. Cene zmerne.

5000 steklenic po K 12'— steklenica sladkega Izolanskega
REFOŠKA („Desert“)
proda takoj tvrdka J. Parčina & C. v Trstu, skladišče V. Gaetano Donizetti št. 1.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ulica Poste vecchie 12
vogal ulice delle Poste
Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje.
UMETNI ZOBJE

GAMBRINUS
Varietà vsaki večer ob 9½ Kabaret
velika varietetna predstava
Vstopnina K 1·—

SIGORIN
uniči čudovito hitro stenice.
Vzorec, steklenica . . K 4.
Večja steklenica . . . K 16.
Brizgalnica . . . . . K 2.
Prodaja se v vseh lekarnah in mirodilnicah. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko: Lekarna »Zur Hoffnung« 14, Pecs Ogrsko.

V veliki zalogi platnenih čevljev iz cevine
v Trstu, ul. della Scalinata 2
se prodajajo platneni čevlji s podplati iz cevine z usnjatimi podplatnimi nabitki.
Prevzemajo se tudi naročila po meri in izvršujejo v 2 dneh, če naročnik preskrbi platno sam.
Prodajajo se gumijevi podplatniki, bele, črne in rumene vrvice
Specialiteta: mazilo za čevlje.
Ul. della Scalinata 2. Stara mitnica (Barriera v. S Corso 30. — Sibilla.

Kupujem vsako množino
brinjevih jagod.
Destilerija in rafinerija
VLADIMIR ARKO, Zagreb, Vlaška ul. 116

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassa di Risparmo štev. 5 (Lastno poslopje)
Kapital in rezerva K 23,500.000.—
Filijalke: Dunaj Tegethofstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor Ljubljana, Metković Opatija, Split, Šibenik, Zadar.
Vloge na knjižice 3½% Vloge na knjižice
od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačije banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru. Akreditivi čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča. — Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke, valute, devize, promese itd. Daje predujme na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. — Safe Deposits. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk itd. brezplačno Stavbni kredit, rembours krediti. — Borzna naročila. — — Inkaso. — — Menjalnica. — — Eskompt menic
Telefoni: 1463, 1793 in 2666. Brzojavi: JADRANSKA
Uradne ure: od 9 do 1 popoldne